

Poznámky k makrokompozícii výkladového slovníka

Nicol JANOČKOVÁ

Abstrakt

V príspevku sa zaoberáme štylistickou a makrokompozičnou stránkou výkladového Slovníka súčasného slovenského jazyka (SSSJ). Výkladový slovník je žáner, ktorý nesie znaky niekoľkých textovým makrostratégií (slohových postupov v klasickej terminológii): informačnej, deskriptívnej aj explikatívnej textovej makrostratégie. Makroštruktúru slovníka predstavuje jeho heslár v kombinácii s technikou hniezdovania a odkazovania. Mikroštruktúru tvorí kompozícia heslovej state, ktorá sa člení na zónu záhlavia s gramatickou charakteristikou, zónu výkladu s exemplifikáciou a zónu prihniezdovaných a odkazových slov. Prostredníctvom metajazyka sa odkrývajú aj paradigmatické a syntagmatické súvislosti lexémy. Problematika potenciálnosti sa rieši na úrovni lexikálnej jednotky aj na úrovni gramatického tvaru.

Kľúčové slová

výkladový slovník, textová makrostratégia, makroštruktúra a mikroštruktúra slovníka, metajazyk, potenciálnosť

Kontakt

Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, Bratislava
nicolj@juls.savba.sk

Príspevok bol vypracovaný v rámci grantového projektu VEGA č. 2/0018/11 *Slovník súčasného slovenského jazyka – 4. etapa (koncipovanie a redigovanie slovníkových hesiel a s tým súvisiaci lexikologicko-lexikografický výskum)*.

1 Úvod

Lexikografia ako aplikovaný lingvistický úsek zahrňuje teóriu lexikografie, tvorbu slovníkov (činnosť lexikografov) a vedecké slovníky rozličných typov (Filipec – Čermák, 1985, s. 14). Niekedy sa vzťah medzi lexikológiou a lexikografiou dáva do súvisu s reláciou teória – aplikácia/prax, základný – aplikovaný výskum. Základný výskum je relatívne nezávislý od potrieb praxe a zameraný hlavne na poznávacie ciele. Aplikovaný výskum sa, naopak, podriaďuje požiadavkám konkrétnych oblastí praxe (Sekaninová, 1993, s. 21). J. Filipec a F. Čermák o vzťahu lexikológia – lexikografia uvažujú nasledovne: „Každá nosná teorie lexikální zásoby nalézá verifikaci v slovnících jistého typu, jednak na slovnících a jejich teorii buduje. Metajazyk lexikologie buduje na jazyku lexikografie, je tedy lexikologie metateorií nad teorií lexikografie“ (op. cit., s. 13 – 14).

V našom príspevku sa zameriame na výkladovú lexikografiu – s aplikáciou na *Slovník súčasného slovenského jazyka* (1. zväzok A – G, 2006; 2. zväzok H – L,

2011; 3. zväzok M – N, elektronická verzia; ďalej aj SSSJ). Pozrieme sa na makrokompozíciu výkladového slovníka ako jedného typu lexikografického výstupu, jeho makroštruktúru a mikroštruktúru, použitý metajazyk, paradigmatické a syntagmatické súvislosti, a to so zreteľom na spracovanie slovesných hesiel. Budeme uvažovať aj o tom, ako sa v slovníku pracuje s pojmom potenciálnosť na rozličných úrovniach.

2 Funkcie a makrokompozícia SSSJ

F. Čermák (1995, s. 11 – 12) charakterizuje **jednojazyčný výkladový slovník** z obsahového (jazykový obsah) aj časového hľadiska (synchronny stav), z hľadiska jazyka (jednojazyčnosť), cieľa (deskriptívny/vedecký cieľ), usporiadania (alfabetické), oblasti využitia (celonárodná platnosť), východiska spracovania (semaziologický postup) a nosného média daného slovníka (knížné/elektronické médium).

Pri pohľade na **funkcie SSSJ** ako výkladového slovníka – vedecko-poznávaciu, informačnú, normatívnu, národnoreprezentatívnu a kulturologickú funkciu (porov. Východiská a zásady spracovania slovníka. In: SSSJ. A – G, 2006, s. 13) – vyberáme hlavne vedecko-poznávaciu a informačnú funkciu, ktorými sa slovník zapája do verbálnej interakcie na osi jazykoveda (poznatky o jazyku) – používatelia jazyka (aplikácia týchto poznatkov do jazykovej praxe). Ide o informáciu vecnú, faktografickú (vzťahujúcu sa na termíny, terminologické významy a terminologické spojenia), ďalej semaziologickú informáciu (vzťahujúcu sa na výklad významu lexémy a lexikalizovaného spojenia) a špeciálnu jazykovú informáciu (prechádzajúcu naprieč jazykovými rovinami: etymologická, ortoepická, gramatická, štylisticko-pragmatická, príp. slovotvorná informácia a osobitné paradigmaticko-syntagmatické vzťahy lexikálnej jednotky).

Slovník ako istý druh textového komunikátu má svoje makrokompozičné vlastnosti. Uplatňuje sa pri ňom niekoľko **textových makrostratégií** (termín podľa Slančovej, 2012); resp. slohových postupov v terminológii J. Mistríka (1985), spôsobov expanzie témy podľa J. Dolníka a E. Bajzíkovej (1998) či obsahových modelových štruktúr podľa J. Findru (2004). Na základe kombinácií špecifik jednotlivých textových makrostratégií môžeme výkladovému slovníku prisúdiť tieto vlastnosti¹:

- kohéznosť – **inkohéznosť** textu,
- (*explikativnosť*) – **enumerativnosť** v texte,
- **komutabilnosť** – (*sukcesivnosť*) komponentov textu,
- (*aktualizovanosť*) – **gnómickosť** textu,
- subjektívnosť – **objektívnosť** v texte.

¹ Vlastnosti vyznačené tučným typom písma sa podľa našej mienky podieľajú na vytvorení konkrétnej textovej makrostratégie vo výkladovom slovníku. Vlastnosti vyznačené kurzívou sa vo výkladovom slovníku uplatňujú popri opozícnej vlastnosti konkrétnej textovej makrostratégie.

Inkohéznosť vo výkladovom slovníku vyplýva z podstaty **informačnej textovej makrostratégie** – podávať fakty, v tomto prípade informácie o lexikálnych jednotkách, pričom je v podstate zachované poradie informácií podľa jednotlivých jazykových rovín – výslovnosť pri cudzích lexémach (zvuková rovina), zreteľné koncovky gramatického aparátu a väzba (väzba len pri slovesách a istých typoch adjektív a substantív; morfológia a syntax), výklad a exemplifikácia, lexikalizované spojenia, terminologické spojenia a frazeológia (lexikológia a slovtvorba), funkčné kvalifikátory (štylistika). **Enumeratívnosť** sa prejavuje v relatívne samostatnom spracovaní jednotlivých hesiel (lexém, porov. makroštruktúra slovníka a heslár) a uplatnení princípu spracovať rovnakým alebo podobným spôsobom typové lexikálno-sémantické skupiny slov (napr. slovtvorné typy, vzťahové adjektíva typu *loptový*, ukazovacie príslovkové zámená typu *kade*) a ďalej v členení heslovej state na jednotlivé zóny (t. j. mikroštruktúra – zóna záhlavia s gramatickou informáciou, zóna výkladu s exemplifikáciou a zóna prihniedzovaných a odkazových slov). **Komutabilnosť** súvisí s kompozíciou heslovej state na jednotlivé zóny, **objektívnosť** súvisí s prezentáciou relatívne izolovaného faktu (opis lexémy) alebo vlastnosti objektu (lexémy). **Aktualizovanosť** a **gnómickosť** textu sú tu relativizované príznaky, keďže SSSJ sa snaží ukázať najnovšie výsledky vedeckého opisu jazyka za isté časové obdobie (aktuálnosť, ale nie tu a teraz) a tieto výsledky majú istú nadčasovú platnosť (gnómickosť).

Prvky **explikativnosti** obsahuje zóna výkladu, **sukcesívnosť**² ako opozičnú vlastnosť komutabilnosti môžeme pozorovať pri sémantickej motivácii polysémickej jednotky a nadväznosti jednotlivých významov lexikálnej jednotky, dokonca aj pri homonymickej jednotke, kde je sémantická súdržnosť jednotiek oslabená alebo nulová. Hoci sa SSSJ vo svojej koncepcii snaží minimalizovať hniezdovanie (nehniezdujú sa napríklad vidové dvojice, vzťahové adjektíva alebo vlastnostné príslovky), niektoré slovtvorné typy sú predsa len spracované týmto spôsobom, napr. frekventatíva pri slovesách, zdrobenené a zveličené substantíva pri motivujúcom substantíve (*hniezdočko* pri *hniezde*, *kusisko* pri *kuse*), prechýlené substantíva pri motivujúcom maskulíne (*hlásateľka* pri *hlásateľovi*) a pod. Hniezdovaním je do istej miery naznačená slovtvorná motivovanosť týchto jednotiek, čo možno vnímať ako prejav sukcesívneho radenia komponentov textu.

Podľa nášho názoru výkladový slovník ako žáner nesie v sebe prvky viacerých textových makrostratégií, a to informačnej, deskriptívnej a explikatívnej textovej makrostratégie. **Deskriptívna (opisná) textová makrostratégia** je tu akoby nadstavbovou makrostratégiou, ktorá prostredníctvom enumerácie faktov o lexéme ukazuje jej vlastnosti, ktoré si percipient (používateľ slovníka) vie z faktov vydedukovať, napr. konjugačný typ slovesa na základe zreteľných koncoviek uvedených v gramatickom aparáte, neutrálnosť – príznakosť lexémy na základe prítomnosti

² Za túto poznámku ďakujem kolegyni doc. Mgr. Martine Ivanovej, PhD.

funkčného kvalifikátora (hovor. expr. *obsmrdáť*, det. al. expr. *napapkať sa*, chem. *neutralizovať kyselinu hydroxidom*). Ide o statický opis.

Prvky **explikatívnej (výkladovej) textovej makrostratégie** nesie hlavne zóna výkladu, ktorý má povahu lexikálnej perifrázy, doplnenej pri motivovaných jednotkách o slovotvorný význam. Encyklopedickosť výkladu sa minimalizuje. Heslo v slovníku neobsahuje priame argumenty, ale môže slúžiť ako argumentačný prvok istej tézy. Exemplifikáciu môžeme považovať za istý druh argumentu, ktorý ilustruje existenciu a kolokácie lexikálnej jednotky.

3 Makroštruktúra slovníka a mikroštruktúra slovesných hesiel v SSSJ

Makroštruktúra výkladového slovníka je postavená na starostlivom výbere **heslára**. Pri pohľade na verbálny heslár 3. zväzku SSSJ (M – N) možno pozorovať, že zväzok bude obsahovať hlavne prefixálne slovesá utvorené prefixmi *na-*, *nad(o)-* aj v kombinácii s reflexivizáciou (*nabaliť*, *naberať*, *nacvičiť*, *nadhadzovať*, *nadhodnotiť*, *nakričať sa*, *nacestovať sa*, *nahovárať si*, *nacvičiť si*). SSSJ okrem zachytenia nových slovies (*nabudiť niekoho*, *nainscenovať svoju smrť*, *nakontaktovať sa na bývalého spolužiaka*, *namontovať sa niekomu do života*) reflektuje aj rozšírenie významovej štruktúry, resp. lexikalizáciu metaforického použitia (tu rozhoduje prítomnosť a množstvo dokladov ilustrujúcich danú jednotku), napr. hovor. expr. *nabaliť (si) babu* (získať náklonnosť opačného pohlavia), expr. zried. *nabodnúť telefón* [dať odpočúvať telefón (bez vedomia majiteľa) cez tajne namontované odpočúvacie zariadenie], publ. *nakrímiť voličov* (poskytnúť niečo vo veľkom, prehnanom množstve s cieľom ovplyvniť vytvorenie istého názoru), hovor. *navolať tisíc minút mesačne* (telefonovaním spotrebovať). Makroštruktúry sa dotýka aj hniezdovanie frekventatív (nedok. *maľovať* – opak. *maľovávať*, *maľúvať*) či samostatné spracovanie slovies nachádzajúcich sa vo vzťahu vidovej korelácie a odkazovanie na príslušný vidový korelát (*mierniť* – *zmierniť*, *načať* – *načínať*, *nadľahčiť* – *nadľahčovať*), odkazovanie na prípadné perfektívum pri biaspektuálnom slovese (nedok. i dok. *multiplikovať* -> dok. i *zmultiplikovať*) či odkazovanie na príslušné sloveso pri lexikalizovanom verbálnom substantíve typu *maskovanie* -> i *maskovať*.

Mikroštruktúru predstavuje rozvrhnutie heslovej state do niekoľkých zón: zóna záhlavia, zóna výkladu s exemplifikáciou a zóna prihniezdovaných a odkazových slov:

A. Zóna záhlavia:

- heslové sloveso, príp. jeho variant;
- výslovnosť – obyčajne pri cudzích jednotkách, napr. *naanimovať* [-n-]; *naeditovať* [-d-], *narapovať* [-re-];
- gramatický aparát – obsahuje rozšírený inventár gramatických tvarov: 3. os. sg., 3. os. pl., imperatív, minulý čas maskulína, príp. minulý čas feminína (pri

slovesách zo vzoru *niešť, chudnúť* a pri niektorých nepravidelných slovesách, keď vypadáva vkladná samohláska: *niesol niesla; chudol chudla; našiel našla*), prechodník, činné prídavné príslovce, trpné prídavné príslovce, slovesné podstatné meno a údaj o vidovej charakteristike;

- údaj o pôvode (pri jednotkách cudzieho pôvodu);
- údaj o väzbe (ak je spoločná pre všetky významy).

B. Zóna výkladu s exemplifikáciou:

- funkčný kvalifikátor – odborný, jazykový (štylistický, citovohodnotiaci kvalifikátor, hodnotenie z časového, teritoriálneho, normatívneho a frekvenčného hľadiska, neoficiálne pomenovania);
- údaj o väzbe – ak sa týka konkrétneho významu – samostatná nulová väzba sa neuvádza, iba v kombinácii s inou väzbou; uvádza sa aj obligatórne príslovkové určenie;
- (prípadná sémantizácia) výklad, prípadné synonymá, prípadné opozitá;
- neodsadená exemplifikačná zóna s poradím dokladov: typické voľné spojenia, autorské citátové doklady, citátové doklady z tlače;
- odsadená zóna: terminologické spojenia s výkladom významu, viacslovné proprium s výkladom významu, lexikalizované spojenia s výkladom významu, neexpresívne formuly s výkladom významu – v rámci daného významu;
- na konci všetkých významov: zóna frazeologizmov v poradí – prirovnania, vlastné frazémy, parémie.

C. Zóna prihniedzdovaných a odkazových slov:

- prihniedzdované opakovacie sloveso s redukovaným gramatickým aparátom: 3. os. sg., 3. os. pl. a minulý čas;
- odkaz na zodpovedajúci vidový korelát (ak je heslové sloveso vidovo párové).

Uvedenú mikroštruktúru možno vidieť na príklade spracovaného slovesa *mýliť sa*³:

mýliť sa -li sa -lia sa (ne)mýľ sa! -lil sa -liac sa -liaci sa -lenie sa nedok.

(0; v kom, v čom) nevedome robiť chyby, nesprávne usudzovať al. konať; byť na omyle al. zotrvať v omyle; syn. miasť sa, pliesť sa: *veľmi, hlboko, očividne, tragicky sa m.; často sa m.; m. sa v počítaní; vo svojich predpovediach sa málokedy mýlil; ty sa mýliš; dokážem ti, že sa mýliš; nemýlil som sa, bola to ona; možno sa mýlim, ale nestretli sme sa už niekedy?; Že by sa v tom dievčati natoľko mýlil?* [J. Sedlák]; *Človek by sa rád mýlil, ale extra dôverou, že sú to tí najsprávnejší ľudia na svojich miestach, nemôžeme oplývať.* [VNK 2003]

▣ fraz. *mýliť sa je ľudské*; dok. → **zmýliť sa, pomýliť sa**

³ Skoncipované heslo z 3. zväzku SSSJ ešte neprešlo vedeckou redakciou.

4 Metajazyk, paradigmatica a syntagmatica v slovníku

Mikroštruktúra heslovej state predstavuje štandardizovaný model, v ktorom možno nájsť paradigmatické a syntagmatické súvislosti heslového slova. Na výklad významu sa využíva **metajazyk**, ktorý informuje o lexikálnom aj gramatickom význame slova. Gramatický význam sa vzťahuje hlavne na synsémantické slovné druhy, napr. (index pri uvedenom hesle označuje gramatickú homonymiu s príslovkou *navrchu*¹):

navrchu² predl. s G vyjadruje umiestnenie na vrchnej časti; op. naspodku: *stáť n. schodiska; vlasy stiahnuté n. hlavy.*

Prostriedkami metajazyka (metajazyk ako sebareflexia jazyka, porov. F. Čermák, 1995) sú lexikálna a slovotvorná perifrása, doplnené o podporné synonymá, pravé synonymá a potenciálne antonymá (predstavujú paradigmatické prvky systému jazyka), napr.

načerveniť pokryť líčidlami červenej farby, natrieť na červeno

navyknuť si osvojiť si niečo ako návyk; syn. privyknuť si, zvyknúť si

mumifikovať 1. konzervovať, zakonzervovať mŕtve telo človeka al. zvieratá napustením jeho mäkkých častí antiseptickými a fixačnými látkami, príp. umelým či prirodzeným vysušovaním, čím sa zabráni jeho rozkladu; vykonávať, vykonať mumifikáciu; balzamovať, zabalzamovať.

Slovotvorné a lexikálne perifrázy vo vidových korelátoch si na úrovni lexie zväčša vidovo zodpovedajú:

nažehliť 1. pôsobením tepla a tlaku, obyč. žehličky prilepiť na povrch niečoho: *n. na tričko nápis, obrázok...*

nažehľovať pôsobením tepla a tlaku, obyč. žehličky priliepať na povrch niečoho: *n. obrázky na látku; n. nápisy na šiltovky...*

V slovesnej väzbe sa kríži paradigmatický prvok (abstrahovanie všetkých obligatórnych aj potenciálnych participantov deja z existujúcich kontextových použití) a syntagmatický prvok (ilustrovanie väzby v podobe konkrétnych príkladov na spätateľnosť) – typické, voľné a lexikalizované spojenia. Slovotvornú potencialitu ukazuje napríklad hniezdovanie frekventatív pri imperfektívnom hesle a signalizovanie prefixálneho perfektívneho korelátu k biaspektuálnemu slovesu (paradigmatický aspekt).

5 Potenciálnosť v slovníku

V SSSJ sa rieši aj istý pomer medzi potenciálnosťou a reálnosťou, to znamená, že autorsko-redaktorský tím sa snaží odpovedať na otázku, kde je hranica medzi reálnym, uzuálnym, lexikalizovaným (úroveň parole) a medzi potenciálnym, systémovým, ale slabo doloženým (úroveň langue). O potenciálnosti môžeme uvažovať na úrovni lexikálnej jednotky a na úrovni gramatického tvaru.

Potenciálnosť na úrovni lexémy vnímame z hľadiska rozširovania heslára, t. j. ako obohacovanie lexikálnej zásoby o jednotky istého, obyčajne produktívneho, slovotvorného typu (SSSJ okazionalizmy nezachytáva). Pri slovesách 3. zväzku SSSJ ide o zachytávanie nových lexikálnych jednotiek pri týchto slovotvorných typoch:

- a) slovesá utvorené prefixálno-reflexivizačným slovotvorným postupom pomocou formantu *na-* *sa* označujúcim slovotvorný význam „vykonať dej vo veľkej miere“ (*baviť sa* → *nabaviť sa*, *bláznit* → *nabláznit sa*, *lúštiť* → *nalúštiť sa*);
- b) prefixálne slovesá kvalifikované ako perfektíva k biaspektuálnym slovesám, napr. nedok. i dok. *modernizovať* – dok. i *zmodernizovať*, nedok. i dok. *mumifikovať* – dok. i *zmumifikovať*, nedok. i dok. *nacionalizovať* – dok. i *znacionalizovať*, nedok. i dok. *minimalizovať* – dok. i *zminimalizovať*;
- c) frekventatíva utvorené z bezprefixálnych imperfektív, napr. *mlčať* – opak. *mlčievať*; *maľovať* – opak. *maľovávať*, *maľúvať*; *mrzieť* – opak. *mrzievať*; *náhliť sa* – opak. *náhlievať sa*; *nútiť* – opak. *nútievať*. Pri sekundárnych imperfektívach utvorených z prefixálnych sloviess dochádza k prekryvaniu s frekventatívami. Otázka, ako spracovať tieto prípady, je predmetom súčasných analýz a rozhodovaní – imperfektíva v týchto slovotvorných trojiciach možno vnímať aj ako slovotvorné varianty (*načrieť* – *načierať* – *načieravať*; *nadpracovať* – *nadpracúvať* – *nadpracovávať*, *naočkovať* – *naočkovávať* – *naočkúvať*);
- d) nové zvrtné slovesá a zvrtné podoby nezvrtných sloviess, spracované samostatne v porovnaní s predchádzajúcou lexikografickou tradíciou, keď boli len prihniedzované pri nezvrtnom koreláte alebo neboli vnímané ako zvrtné sloveso, ale ako determinatívna syntagma alebo zvrtné pasívum, napr. *nafarbiť* – *nafarbiť sa*, *mixovať* – *mixovať sa*, *mlátiť* – *mlátiť sa*, *mýliť* – *mýliť sa* – *mýliť si*, *nahromadiť* – *nahromadiť sa*.

S potenciálnosť na úrovni gramatického tvaru slovesných hesiel sa stretávame hlavne pri tvorení imperatívu procesných sloviess, napr. *matnieť* – *matnej!*, *mrzieť* – *(ne)mrz!* (iba plurál v zápore: *nemrzte sa!*), *mäknúť* – *mäkni!*, *naliahnuť sa* – *naliahni sa!*, alebo ide o prioritné používanie imperatívu v zápore, napr. *magoriť* – *(ne)magor!*, *mrviť sa* – *(ne)mrv sa!*, *múdriť sa* – *(ne)múdri sa!*, *ničiť* – *(ne)nič!*. Na existenciu dokladov a reálnu situáciu je viazané aj použitie imperatívu pri slovesách 3. intencného typu *učiteľovať*, *horárčiť* (*nezbedničiť*, *murárčiť*, *mládenčiť*, *missionárčiť*).

Zoznam bibliografických odkazov:

DOLNÍK, J. – BAJZÍKOVÁ, E.: *Textová lingvistika*. [Textual Linguistics.] Bratislava: STIMUL – Centrum informatiky a vzdelávania FIF UK 1998. 134 s.

FILIPEC, J. – ČERMÁK, F.: *Česká lexikologie*. [Czech Lexicology.] Praha: Academia 1985. 284 s.

FINDRA, J.: *Štylistika slovenčiny*. [The Stylistics of Slovak.] Martin: Vydavateľstvo Osveta 2004. 232 s.

Manuál lexikografie. [The Manual of Lexicography.] Ed. F. Čermák – R. Blatná. Praha: Nakladatelství a vydavatelství H & H 1995. 287 s.

MISTRÍK, J.: *Štylistika*. [The Stylistics.] 1. vyd. Bratislava: SPN 1985. 584 s.

SEKANINOVÁ, E.: *Dvojjazyčná lexikografia v teórii a praxi*. [Bilingual Lexicography in Theory and Practice.] Bratislava: Veda 1993. 256 s.

SLANČOVÁ, D.: Slohový postup ako textová makrostratégia. [The Stylistic Method as Text Macrostrategy.] In: *Jazykoveda v pohybe*. Ed. A. Bohunická. Bratislava: Katedra slovenského jazyka Filozofickej fakulty Univerzity Komenského 2012, s. 117 – 128.

Slovník súčasného slovenského jazyka. A – G. [The Dictionary of Contemporary Slovak Language. A – G.] Red. K. Buzássyová – A. Jarošová. Bratislava: Veda 2006. 1134 s.

Slovník súčasného slovenského jazyka. H – L. [The Dictionary of Contemporary Slovak Language. H – L.] Red. A. Jarošová – K. Buzássyová. Bratislava: Veda 2011. 1088 s.

Slovník súčasného slovenského jazyka. M – N. [The Dictionary of Contemporary Slovak Language. M – N.] (pracovná elektronická verzia).

Resumé

Some Remarks on the Macrocomposition of a Monolingual Dictionary

The paper deals with the stylistics and macrocomposition of the monolingual Dictionary of Contemporary Slovak Language. The monolingual dictionary is a genre in which several text macrostrategies (in classical terminology 'stylistic methods') can be found in mutual interference, i. e. informative, descriptive and explicative text macrostrategies. The word list, individual processing of some groups of words (in previous dictionaries they are processed by being added to the entry of the motivating word) and a method of cross-reference to the relative word – all these represent a dictionary macrostructure. The microstructure is composed of an entry zone with grammatical information, an explanation zone with meaning and exemplification of the analyzed word and of added and cross-referred words zone. The paradigmatic and syntagmatic relations are demonstrated by meta language. The problematics of lingual potency is presented at the level of lexical unit and grammatical form.